

## Zorgverleners kunnen substitutieafspraken maken voor 2018, want er is budget beschikbaar

Substitutie in de zorg kent veel varianten. Het doel is de zorg zo dicht mogelijk bij de patiënt te bieden. De juiste zorg op de juiste plek. Naast dat zoveel mogelijk basiszorg dichtbij huis wordt georganiseerd, met alle voordelen voor de patiënt, kan substitutie ook een grote bijdrage leveren aan de betaalbaarheid van de zorg. Alle partijen in de zorg zijn het daarover eens.

Voor substitutie die bestaat uit het verplaatsen van zorg van het ziekenhuis naar de eerste lijn, zijn nieuwe afspraken gemaakt om de beweging te simuleren. Tot aan 2017 werden budgettaire kaders achteraf aangepast voor substitutie. Om een impuls te geven aan substitutie is nu afgesproken vooraf budgettaire ruimte te maken.

Eerstelijnszorgverleners, eerstelijnsorganisaties, medisch specialisten, ziekenhuizen, patiëntenorganisaties, zorgverzekeraars, de NZa en het ministerie van VWS hebben voor 2018 een nieuwe, gezamenlijke aanpak ontwikkeld. Deze aanpak is in het bestuurlijk overleg van 30 maart 2017 bekrachtigd en bestaat uit twee punten: budgettaire ruimte voor substitutie initiatieven en een programmatische aanpak van substitutie.

### Er is budgettaire ruimte voor initiatieven gericht op de juiste zorg op de juiste plaats

Voor 2018 en volgende jaren is afgesproken vooraf middelen beschikbaar te stellen voor substitutie. Te weten € 75 miljoen. Het geld is beschikbaar als zorgaanbieders een initiatief hebben waarin ziekenhuiszorg wordt verplaatst en zij hierover een afspraak hebben met een zorgverzekeraar. Als het totaal van de substitutieafspraken onder de € 75 miljoen blijft, blijven de resterende middelen in het budgettaire kader van de 2e lijn.

De partijen in de tweede lijn zijn ervan verzekerd dat verschoven geld gepaard gaat met verschoven zorg en patiënten. En de zorgverzekeraars hebben de ruimte om partijen te stimuleren tot substitutieprojecten.

Hierdoor ligt er een oproep aan alle partijen om substitutie op te pakken.

### Ga aan de slag!

De zorgaanbieders in de 1<sup>e</sup> en 2<sup>e</sup> lijn worden opgeroepen om zo snel mogelijk met elkaar en met de zorgverzekeraar in gesprek te gaan om initiatieven te ontwikkelen. Hoe eerder dat gebeurt, hoe groter de kans dat er afspraken gemaakt worden die impact hebben op de besteding van de middelen in 2018.

Om zicht te krijgen op het totaal van de substitutie afspraken in 2018 zal de NZa eind november 2017 ophalen voor welk bedrag er aan afspraken is gemaakt.

Snelheid is dus geboden met het ontwikkelen van substitutie-initiatieven die in 2018 gaan lopen.

Door de zorgverzekeraars vanaf het begin te betrekken kunnen de afspraken in de driehoek (1e lijn, 2e lijn, zorgverzekeraar) vastgelegd worden.

### Taakgroep faciliteert.

Substitutie is een kwestie van lange adem. Het is niet in één jaar geregeld. Bovendien is het een beweging die landelijk niet is af te dwingen, maar juist wordt ingevuld en geïnitieerd door gemotiveerde zorgaanbieders. Lokaal en regionaal worden initiatieven ontwikkeld en afspraken gemaakt.

Om te zorgen dat knelpunten die in veel regionale en lokale situaties voorkomen opgelost worden, is een taakgroep substitutie ingesteld bestaande uit vertegenwoordigers van de hiervoor genoemde landelijke partijen.

De taakgroep richt zich op bijdragen aan de ondersteuning van de regionale en lokale praktijk, zoals:

- monitoring van de afspraken en realisatie;
- ondersteuning voor initiatiefnemers in de vorm van model-businesscases en vraagbaak;
- formats businesscases ten behoeve van afstemming met zorgverzekeraar;
- inrichten van een etalage aan substitutie-potentieel;
- delen van good practices.

### Acties om substitutie snel te agenderen

In de komende periode zal de taakgroep instrumenten delen die het veld helpen substitutie afspraken te maken. Denk aan voorbeelden voor businesscases of voor substitutievoorstellen, een website of lijst met FAQ's, contactgegevens of directe ingangen voor overleg met de betreffende zorgverzekeraar, voorbeeldlijsten met substitueerbare zorg etc.

De Taakgroep zal voor het delen van voorbeelden en vragen en antwoorden gebruik gaan maken van de reeds bestaande website [www.zorgopdejuisteplek.nl](http://www.zorgopdejuisteplek.nl). Zodra er nieuwe content beschikbaar is zal daarover worden gecommuniceerd. Overigens bevat de website al interessante informatie over substitutie.

Als er vragen zijn over (afspraken omtrent) substitutie kunt u zich wenden tot het [bureau van InEen](#).